

- **Marti, 7 iulie 2020**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul **emisiunii** *Terasa pe acoperiş* (Tetőterasz) Radio Cluj, ce-l are ca realizator pe István Rostás-Péter. Tema dialogului purtat în cadrul emisiunii a fost concentrată în jurul atitudinilor față de minorități și, în special, față de romi pe parcursul pandemiei COVID-19. Discuția a fost inițiată de apariția unui raport de cercetare elaborat de IRES pentru Fundația Împreună, cu sprijinul financiar al Ambasadei Germaniei și al Ambasadei Olandei la București. În cadrul emisiunii s-a discutat despre rezultatele și interpretările care pot explica tendințele observate prin anchetă. Concluziile cercetării arată că neîncrederea față de romi continuă să fie crescută, iar distanța socială față de minorități a rămas semnificativă.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **Miercuri, 8 iulie 2020**, a fost publicată contribuția [Stefániei Toma](#) (cercetător ISPMN) pe platforma proiectului ERC HOMInG cu titlul *Home Research Confidential - Roma and Covid-19* [Confidențele cercetării acasă]. Contribuția face parte dintr-o serie de mărturii elaborate de către antropologi care trebuiau să-și redefească terenul, metodele, temele și subiecții de cercetare în contextul pandemiei COVID-19. Gândurile exprimate sunt reflecții mai mult sau mai puțin subiective referitoare la posibilitățile și dificultățile cercetării în contextul pandemiei, limitările și posibilitățile cercetării în domeniul migrației și al minorităților sau al grupurilor marginalizate și vulnerabile, respectiv, care este responsabilitatea cercetătorilor în noua societate care preferă „distanțarea socială”.

Aceste contribuții pot fi citite [aici](#).

- **Joi, 9 iulie 2020**, [Stefánia Toma](#) (cercetător ISPMN) a participat la **webinarul** intitulat *Mixed Mode and Mixed Device Surveys: Why, When, and How?* [Anchete realizate cu metode și instrumente mixte: de ce, când și cum?] organizat de Asociația WAPOR. Întâlnirea a fost organizată cu scopul de a discuta noile provocări cauzate de pandemie care au afectat modul și metodele de colectare a datelor în cadrul anchetelor sociologice. Edith de Leeuw și Anne Elevelt au prezentat câteva metode de colectare a datelor folosind metode mixte de culegere subliniind avantajele și dezavantajele în cazuri diferite.

Mai multe informații găsiți [aici](#).

- **Luni, 13 iulie 2020**, [Virginás Péter](#) (cercetător științific ISPMN) a susținut **teza de doctorat** cu titlul *Festival de film și experiență: Afecte, subiectivitate, colectivitate. Spre o filosofie a festivalului de film*, la Școala Doctorală de Filosofie a UBB. Pornind de la o abordare fenomenologică, disertația și cercetarea doctorală au avut ca temă experiența festivalului de film. Având ca centru de interes geneza subiectivității spectatoriilor prin experiențe estetice ale filmelor văzute ca opere de artă, autorul argumentează că condițiile care dau naștere dimensiunii estetice permit și o re-conceptualizare a noțiunii de cinemă.
- **Miercuri, 15 iulie 2020**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la o **întâlnire consultativă** pentru organizarea unei serii de webinare pe tematica situației romilor în timpul pandemiei. Evenimentul a fost inițiat de profesorul Sam Beck (Universitatea Cornell). Seria de discuții online desfășurate în perioada august-septembrie 2020 este co-organizată de Universitatea Harvard, Universitatea Central Europeană, Universitatea Cornell și ISPMN.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **Vineri, 17 iulie 2020**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost intervievat de Daria Gizdavu, redactor pentru un post de radio comunitar care are drept scop producerea emisiunilor pentru comunitatea romă. Tema discuției a constat în teoriile științifice despre originea și migrația romilor înainte de stabilirea lor în Europa, precum și sursele pe care aceste teorii sunt bazate. Emisiunea va fi produsă cu sprijinul Fundației Altart și va fi difuzată pentru comunitatea romilor din Pata Rât.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **În perioada 20-24 iulie 2020**, a avut loc **conferința internațională EASA** (European Association of Social Anthropologists), *New anthropological horizons in and beyond Europe* (Noi orizonturi antropologice în interiorul și în afara Europei). Conferința a fost organizată de ISCTE (University Institute of Lisbon) și ICS (Institute of Social Sciences, University of Lisbon). [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) a participat în cadrul conferinței, la panelul *Shared marginal experiences? Comparing postcolonial memories from the European margins* (Experiențe marginale comune. Comparând memoriile postcoloniale de la marginile Europei). Panelul a reunit cercetători care lucrează pe subiecte legate de memoria postcolonială de la „marginile Europei” (sociale, culturale, geografice), în a doua jumătate a secolului al XX-lea, cu scopul de a analiza, prin comparație, particularitățile diferitelor experiențe etno-naționale. Adriana Cupcea a prezentat în cadrul acestui panel **lucrarea** *Remembering and Being. The Memories of Communist Life in a Turkish Muslim Roma Community in Dobruja (Romania)* (A-ți aduce aminte și a fi. Memoria vieții în comunism într-o comunitate de romi turci musulmani din Dobrogea, România. Programul complet al conferinței poate fi accesat [aici](#)).

- **Joi, 23 iulie 2020**, [Stefánia Toma](#) (cercetător ISPMN) a participat la **webinarul** organizat de Royal Anthropological Institute din Marea Britanie. Institutul organizează o serie de întâlniri pe tematica crizei cauzate de pandemia COVID-19 și care invită la discuții antropologi din diferite domenii de cercetare. În cadrul acestei sesiuni, dr. Maruška Svašek a susținut o prezentare cu titlul *Lockdown: Sociality, Materiality and Placemaking* [Carantina: socialitate, materialitate și facerea locului], în care a vorbit despre modul în care criza cauzată de pandemie influențează relațiile dintre oameni, locuri și lucruri, despre modul în care se creează și se modifică granițele vechi sau noi dintre grupuri și/sau oameni. Prezentarea a fost urmată de discuții.

Mai multe informații și programul seriei puteți vedea [aici](#).

- **Joi, 23 iulie 2020**, în cadrul emisiunii TVR 1, *Alte Minorități*, a fost prezentat **proiectul** de realizare a unui muzeu virtual al turcilor și tătarilor din Dobrogea, desfășurat de către Departamentul de Relații Interetnice și Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale. Obiectivul proiectului este valorificarea moștenirii istorice și culturale a minorităților turcă și tătară din Dobrogea, prin realizarea unui muzeu virtual al celor două minorități. Proiectul este coordonat din partea ISPMN, de către [Adriana Cupcea](#) (cercetător).

Emisiunea poate fi vizionată [aici](#).

- **În luna iulie 2020**, s-a lansat noua versiune a **website-ului** Proiectului *Yerusha*, proiect finanțat de Rothschild Foundation Hanadiv Europe. Proiectul are 26 de parteneri din Europa (universități, arhive, instituții de cercetare) printre care și ISPMN. Coordonatorul proiectului, din partea ISPMN, este [Attila Gidó](#) (cercetător).

Pentru realizările ISPMN în cadrul proiectului vezi [aici](#).

- **În luna iulie 2020**, a apărut **recenzia** semnată de [Bokor Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN), intitulată *Book review. Constantin Bărbulescu, Physicians, Peasants, and Modern Medicine. Imagining Rurality in Romania, 1860-1910* (CEU Press Studies in the History of Medicine. Series Editor: Marius Turda). Budapest-New York, 2018. Recenzia a apărut în numărul special al publicației *Revista de antropologie urbană* 15/2020, având ca subtitlu: *Eugenics and biopolitics*. Revista a fost editată de către Marius Turda și Patrick T. Merricks. Volumul analizat are ca obiect principal analiza imaginii pe care o construiește elita medicală despre sănătatea țăranilor în perioada 1860-1910. Este o Românie văzută prin ochii medicilor, așa cum ne explică autorul în Introducerea cărții. Constantin Bărbulescu alege însă să studieze o poveste inedită, o mică felie din toată istoria medicală: țăranii români în discursul medical al secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

- **Începând din luna iulie 2020**, în cadrul ISPMN, se desfășoară o serie de activități în colaborare cu Facultatea de Sociologie și Asistență Socială din cadrul Universității „Babeș-Bolyai”. [Stefania Toma](#) (cercetător ISPMN) coordonează practica profesională a studenților de la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială în cadrul proiectului „Migrație, mobilitate și efectul acestora în comunitățile locale”. În cadrul acestui proiect, a fost dezvoltată o activitate de cercetare mai restrânsă și au fost adaptate metodologia și metodele de culegere a datelor la contextul actual al pandemiei. Astfel, în cadrul practicii profesionale „Migranții de revenire pe paginile rețelelor de socializare și schimbări sociale în comunitățile de origine / O netnografie (etnografie digitală)”, studenții au ocazia de a dobândi diferite aptitudini și cunoștințe profesionale care constituie baza unei cercetări netnografice. În cadrul proiectului ISPMN numit „Inventarierea sistemului instituțional al minorității maghiare din România”, studenții au participat la realizarea sondajului online cu titlul „Așezămintele culturale subordonate primăriei și consiliului local” coordonat de către [Katalin Kormos](#) (cercetător ISPMN) și [Ilka Veress](#) (cercetător ISPMN). Programul de practică profesională oferă studenților posibilitatea de a dobândi experiență în pregătirea metodologică și în derularea sondajelor de tip online, în prelucrarea și modalitățile de interpretare a datelor statistice.

- **În luna iulie 2020**, a apărut **studiul** intitulat *Towards a Descriptive Typology of Informal Institutions and Practices* [O tipologie descriptivă a instituțiilor și practicilor informale] în revista *Romanian Journal of Political Science*, vol. 20, nr. 1, 3-29. Acesta este semnat de [Ágnes Kiss](#) (cercetător ISPMN). Obiectivul principal al lucrării este de a oferi o nouă tipologie descriptivă a instituțiilor informale. Tipologia este bazată pe două variabile: compatibilitatea între regulile formale și informale, respectiv impactul activităților informale asupra funcționării sistemului formal. Două categorii ale tipologiei propuse surprind situații de compatibilitate (denumite instituții informale complementare și instituții informale substitutive) și două se referă la configurații de incompatibilitate. Acestea din urmă diferă în ceea ce privește impactul normelor informale, adică unele cresc (instituție informală deviantă), iar altele reduc performanța instituțiilor formale (instituție informală concurentă). Obiectivul complementar al studiului este formularea câtorva observații critice cu privire la conceptualizările existente ale informalității în domeniul științelor politice și susține utilizarea conceptului mai larg de „practici informale” alături de cel al „instituțiilor informale”.

Detalii vedeți pe [pagina revistei](#).

- **În luna iulie 2020**, a apărut **cartea** cu titlul *Vallásikultúra a Kárpát-medencében. Előadások a Nemzetközi Magyarorságtudományi Társaság VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszusán* (Pécs, 2016. augusztus 22-27.) [Cultură religioasă în Bazinul Carpatic. Studii prezentate la Conferința Internațională de Hungarologie (Pécs, 22-27 august 2016)]. Volumul este redactat de [Peti Lehel](#) și Tamás Ildikó la Editura Pécsi Tudományegyetem Néprajz - Kulturális Antropológia Tanszék - L'Harmattan Kiadó [Universitatea din Pécs, Departamentul de Etnologie și Antropologie Culturală - Editura L'Harmattan] și conține 14 studii pe tematica religiozității din Bazinul Carpatic. Articolele analizează diferite aspecte ale istoriei cultelor și religiilor din Bazinul Carpatic, fenomene ale religiozității populare, folclorul religios, precum și aspecte ce țin de modernitate (reprezentări ale globalizării, noi mișcări religioase, mișcări religioase alternative etc.) Cuvântul-introductiv al volumului este scris de Pócs Éva și Voigt Vilmos, reprezentanți importanți ai cercetărilor în etnologie și antropologia religiei. În cadrul volumului, [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a publicat un **articol** cu titlul *Két moldvai karizmatikus vallási közösség alapítója megtéréstörténete* [Conversia religioasă experimentată de fondatorii a două comunități carismatice din Moldova] (p. 141-167). Traducerea articolului în limba engleză a apărut cu următoarele date bibliografice: The Religious Conversion of the Founders of Two Charismatic Communities in Moldova: An Analysis. In: Ágnes Hesz-Éva Pócs (eds): Present and Past in the Study of Religion and Magic. (Religious Anthropological Studies in Central Eastern Europe 7.) Budapest: Balassi Kiadó, 2019. 129-154.

- **Duminică, 2 august 2020**, Asociația Nevo Parudimos a organizat cu ocazia comemorării Holocaustului Romilor o serie de evenimente. Printre acestea s-a numărat și **proiecția documentarului** *Valea Plângerii*, realizat de Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale și Triba Film, în anul 2013, regizat Mihai Andrei Leaha, [Julia Hossu](#) (cercetător ISPMN) și Andrei Crișan. Proiecția a fost precedată de intervențiile online a doi dintre regizori, Mihai Andrei Leaha și [Julia Hossu](#), care le-au vorbit spectatorilor despre experiențele lor în realizarea documentarului. Documentarul Valea Plângerii este accesibil online [aici](#).

- **Miercuri, 19 august 2020**, [Csongor Könczei](#) (cercetător ISPMN) a fost amfitrionul discuției *Muzsikával szolgálni...* [A servi prin muzică...] în cadrul Zilelor Culturale Maghiare din Cluj, ediția a 11-a. La „conversația muzicală” despre viața muzicanților romi păstrători ai tradițiilor din Transilvania au participat muzicanți renumiți din Ceauș, județul Mureș (Csányi Sándor, Mezei Ferenc „Csángáló”), din Budești, județul Bistrița-Năsăud (Hârleț Ioan „Nucu”), din Huedin (Varga István „Kiscsipás”), din Baci (Fodor Sándor „Netti”) și Mera (Tóni Rudolf, Berki Béla „Árus”), precum și din Pălatca, județul Cluj (Codoba Martin Florin, Matingo Ignat „Nați”) și Radac Remus).

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **În perioada 19-29 august 2020**, a avut loc la Casa Tranzit din Cluj **expoziția** „Prezentul ce a trecut. Maghiarii din România în contextul schimbării de regim din 1989-1990” (Elmúlt Jelen: A romániai magyarok 1989-90-es rendszerváltása). Expoziția a fost organizată de Fundația Eurotrans, realizatorii fiind Blos-Jáni Melinda, Fodor János, Miklósi Dénes și Molnár Beáta. Expoziția prelucrează trei momente semnificative pentru maghiarii din România - comunismul, Revoluția din 1989 și 1990, primul an al tranziției - și își propune să traducă experiențele cotidiene ale omului care trăiește evenimentele istorice în spații și suprafețe care pot fi vizitate cu ajutorul unor fotografii de arhivă și al unor documente provenite din cercetări legate de epocă. Din partea ISPMN au contribuit la realizarea expoziției, în calitate de specialiști tematici, următorii cercetători: Kiss Ágnes (interviu video despre cenzura din perioada socialismului de stat), [Kiss Tamás](#) (masă tematică despre migrație), [Székely István Gergő](#) (masă tematică despre evenimentele sângeroase din martie 1990 de la Târgu-Mureș și alegerile din 1990), Toró Tibor (masă tematică despre educația în limba maternă). Pe lângă expoziție, proiectul are o altă componentă importantă, și anume pagina web www.elmultjelen.ro, care include și o cronologie a evenimentelor și o colecție amplă de fotografii. De asemenea, există și o pagină Facebook dedicată [proiectului](#). Expoziția este itinerantă, următoarea locație unde aceasta a putut fi vizionată fiind Satu Mare (Casa de Cultură a Sindicatelor, între 3-15 august 2020). Detalii mai precise despre celelalte locații din viitor (Oradea, Târgu-Mureș, Miercurea Ciuc, Sfântu Gheorghe) vor fi publicate pe pagina web și de Facebook.

- **Joi, 20 august 2020**, [Csongor Könczei](#) (cercetător ISPMN) împreună cu muzicanții Varga István „Kiscsipás”, din Huedin, și Rudolf Tóni, din Mera, au fost invitați în studioul televiziunii *Zilelor Culturale Maghiare din Cluj*, ediția a 11-a, unde au vorbit despre viațamuzicanților romi păstrători ai tradițiilor din Transilvania.

Vedeți [aici](#) înregistrarea. Mai multe detalii [aici](#).

- **Sâmbătă, 22 august 2020**, [Remus Anghel](#) (cercetător ISPMN) a participat la **dezbaterea** intitulată „Germanii din România după al Doilea Război Mondial”, care a avut loc în cadrul secțiunii tematice „Forumul de Dezbateri” al Festivalului de Film și Istoriei Râșnov „Război și pace”, din perioada 21-30 august 2020. Dezbaterea a fost moderată de către cercetător dr. Cosmin Budeancă și au participat Hannelore Baier, Ottmar Trașcă și [Remus Anghel](#). Dezbaterea a analizat momentele critice din istoria comunității germane din România și a adus la cunoștința publicului lucruri cunoscute și mai puțin cunoscute din zbuciumata istorie a acestei comunități etnice în secolul al XX-lea. Dezbaterea a fost audiată de 50 de persoane și a atras mai mult de 1.000 de vizualizări pe internet.

- **Sâmbătă, 22 august 2020**, a apărut un **articol** semnat de către Tim Judah în *The Economist*, în care Remus Gabriel Anghel (cercetător ISPMN) este intervievat. Articolul se intitulează „The Balkans are getting short of people” [Balcanii pierd populație]. [Remus Anghel](#) analizează fenomenul și menționează faptul că migrația produce schimbări sociale profunde în țări precum România, fenomene ce sunt insuficient studiate și înțelese.

- **În perioada 23-28 august 2020**, au avut loc **conferințele EERA-ECER**, care anul acesta au fost organizate în mediul virtual de către Asociația Europeană de Cercetare în Educație. [Stefánia Toma](#) (cercetător ISPMN) a avut o **prezentare**, în coautorat cu Rosa Drown, cu titlul *Overcoming the Educational Marginality of Roma in the Changing Cultures of Roma and School Communities* [Depășind marginalizarea educațională a copiilor romi în contextul comunităților în schimbare] din cadrul sesiunii intitulate (Re)connecting Communities Through Research on Inclusive Education [Conectarea comunităților prin cercetarea educației incluzive]. Mai multe sesiuni și prezentări s-au centrat pe tema educației incluzive, din perspectiva mai multor discipline, accentuând rolul educației incluzive în dezvoltarea comunităților educaționale care funcționează pe principiul diversității ca element de bază în practicile și politicile educaționale. Pentru mai multe informații accesați [pagina următoare](#), unde pot fi vizionate și câteva dintre prezentările vorbitorilor principali.

- **Luni, 31 august 2020**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a publicat un articol în dosarul tematic al **revistei Critic Atac**. **Articolul** este intitulat: *O biografie exemplară în fragmente: Béla Puczi*. Acesta abordează soarta personală și istorică a unui rom maghiar care a devenit cunoscut în urma violențelor din martie 1990 de la Târgu-Mureș. El împreună cu alți romi au construit un baraj care să oprească autobuzele ce aduceau persoane incitate împotriva demonstranților maghiari și au participat la violențele de stradă în timpul conflictului. În amintirea lui Béla Puczi a fost amplasată o placă memorială pe zidul Gării de Vest (Nyugati Pályaudvar) din Budapesta, în anul 2017. El este considerat un erou postdecembrist, atât de romii din Ungaria (cei care au inițiat amplasarea plăcii comemorative), cât și de maghiari. Articolul publicat de [László Fosztó](#) oferă o privire analitică asupra evenimentelor și a narațiunilor eroice în contextul categoriilor etnice. Dosarul tematic despre maghiarii din România este editat de Sorin Gog și Florin Poenaru și conține contribuții semnate de Irina Culic și Örs Székely.

Vedeți mai multe [aici](#).

- **În luna august 2020**, a apărut la Editura Balassi-Editura Societatea Muzeului Ardelean [Balassi Kiadó-Erdélyi Múzeum-Egyesület] **volumul** cu titlul „Krisztus ajándéka van bennünk”. Pünkösdzizmus moldvai román, roma és csángó közösségekben. [„Darul lui Hristos e în noi”. Cultul pentecostal în comunități de români, roma și ceangăi din Moldova] Budapesta-Cluj-Napoca (189 pagini, ISBN: 978-606-739-149-7; ISBN: 978-963-456-068-5). Cartea îl are ca autor pe [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) și prezintă rezultatele unei cercetări de antropologie a religiei bazate pe o cercetare de teren extensivă efectuată în comunități pentecostale într-o microregiune mixtă din punct de vedere etnic și religios. Comunitățile pentecostale studiate funcționează în sate cu majoritate religioasă romano-catolică sau ortodoxă, cu o populație majoritară de ceangăi, români sau romi. Cartea explorează istoria, funcționarea, structura rituală și interrelația acestor comunități pentecostale. Analiza activităților rituale ale acestor comunități pentecostale, a motivațiilor conversiunii religioase și a proceselor de modernizare la scară largă oferă posibilitatea înțelegerii mai aprofundate a modului în care apariția noilor comunități religioase reorganizează cu succes liniile de demarcație dintre ele, care sunt efectele diferențelor etnice, culturale și religioase. Volumul încearcă, de asemenea, să exploreze impactul cultului pentecostal asupra mentalității, organizării comunităților, dar totodată analizează relația dintre religie, migrație și etnie.

- **În luna august 2020**, a apărut **recenzia** cu titlul „Spre o sinteză de istorie a evreilor din România”, semnată de istoricul Cristian Vasile, la volumul „Trecutul prezent. Evreii din România: istorie, memorie, reprezentare” (ISPMN, Cluj-Napoca, 2018), editat de [Anca Filipovici](#) și [Attila Gidó](#) (cercetători ISPMN). Materialul a fost publicat în portalul online Lapunkt.ro și dezbate relevanța demersului editorial în reconstrucția istoriografică a trecutului comunităților evreiești din România. Articolul a apărut inițial în revista APOSTROF, nr. 7, 2019.

Recenzia poate fi accesată online [aici](#).

- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.